

Beroep: kunstenaar

Interview met acteur Frank Groothof

Anita Twaalfhoven

Frank Groothof herinnert zich nog hoe gefascineerd hij als kind was toen hij een toneelstuk zag met spoken die uit een schoorsteen kwamen. Dat speelde in het gebouw van de parochie in de buurt. Later ging hij bij het schooltoneel en bezocht hij de Stadsschouwburg van Amsterdam om Ko van Dijk en Ank van der Moer te zien spelen. 'Ik kocht het goedkoopste kaartje en eenmaal binnen zocht ik dan snel een lege, duurdere plaats op.'

'Toen ik op de kweekschool voor onderwijzer leerde, kreeg ik een vriendin van wie de moeder zangeres van beroep was. Zij zei: "Muziek en opera passen veel meer bij jou". Van haar kreeg ik zangles en vervolgens maakte ik de overstap naar het conservatorium. Daarna rolde het balletje snel door. Ik speelde een keer in een musical en werd toen opgemerkt door mensen van Het Werkteater, waaraan ik dertien jaar verbonden bleef. Daar heb ik het vak geleerd. Ik was niet gevormd door een acteursopleiding, maar dat wilden ze bij Het Werkteater ook niet. Ze zochten juist spelers zonder maniertjes die zo dicht mogelijk bij zichzelf bleven. Ik werkte samen met mensen als Joop Admiraal, Peter Faber, Shireen Strooker, Gerard Tholen. We deden alles samen: elkaar regisseren, het decor opbouwen en afbreken. Ook mijn broer René speelde bij Het Werkteater. Maar omdat iedereen steeds meer aanbiedingen van buitenaf kreeg (ik was ondertussen ook bij *Sesamstraat* en *Het Klokhuis* gaan spelen), begon de hechte acteursgemeenschap uit elkaar te vallen. Op een gegeven moment hebben René en ik ook maar de stoute schoenen aangetrokken en zijn we als duo verder gegaan. We hebben toen de jeugdvoorstellingen *Broertjes* en *Gebroed* gemaakt.'

Een ander spoor was het lesgeven op de toneelschool: zangles en begeleiding van muziektheaterprojecten. 'Met kleine groepjes studenten maakte ik opera's. Die lessen waren favoriet bij de leerlingen. Maar op een gegeven moment kwam er een clash op de toneelschool: de democratie was te ver doorgeslagen en een interim-directeur, Annemarie Grewel, moest orde op zaken stellen. Met mijn projectmatige onderwijs was het gedaan. Ik kreeg de keus: weggaan of blijven en me conformeren aan een veel schoolser onderwijsmethode. Dan maar liever weg, besloot ik. Het is altijd goed als je weer opnieuw moet bedenken hoe je verder wilt. Ik ben toen in mijn eentje voorstellingen gaan maken. De opzet van mijn toneelschoollessen werd de basis van mijn operabewerkingen voor kinderen, met als eerste *Idomeneo* van Mozart. Die voorstelling heb ik wel 140 keer gespeeld. De volgende operabewerking financierde ik met een commercial. Ik kreeg het aanbod om een tv-spotje te doen voor de Fiat Croma. Ik had belachelijk hoog ingezet, 75.000 gulden, want ik vond reclame niets voor mij. Maar ze zeiden 'ja' en met dit bedrag kon ik

Anita Twaalfhovenis hoofdredacteur van *Boekman*

Die Zauberflöte maken. Daarna kreeg ik ieder jaar subsidie. Als maker van jeugdopera's was ik een trendsetter. Zo ben ik in het Kunstenplan gekomen; daardoor kwam ik in de vorstelijke situatie dat ik zelf de mensen kon uitzoeken met wie ik wilde werken en dat ik kon maken wat ik zelf wilde. Dat is bij collega's weleens anders. Acteurs moeten hun gezicht laten zien en ervoor zorgen dat ze niet vergeten worden. Dat betekent dat ze soms op aanbiedingen moeten ingaan die misschien minder aantrekkelijk zijn.'

Zelf wil Groothof liefst zo lang mogelijk zo doorgaan. 'Opera's heb ik nu wel genoeg gedaan. Daarom zoek ik naar muziekstijlen waarmee ik niet eerder heb gewerkt: jazz, tango of, zoals nu, onbekende maar prachtige amusementsmuziek uit het midden van de vorige eeuw. Bijzondere muziek wil ik laten horen. Laatst hoorde ik een hoboïst iets oefenen bij een orkest waar ik werkte en zoiets zet me dan meteen op een spoor. Ik heb Imme Dros gebeld: Imme, mag ik een voorstelling maken van dat nieuwe boek van jou? Het wordt met een hoboïst. Er is niets leuker dan je zo te laten inspireren.'

'Pas geleden heb ik ook een voorstelling gemaakt voor peuters met jazzmuziek. Wat is het bijzonder om voor die kleine mensen te werken, ze zijn zo open en spontaan, zo in hun "oorspronkelijke staat". Ik speel eigenlijk het liefst voor kinderen. Als je het naar hun niveau vertaalt, kun je eigenlijk elk verhaal vertellen, zelfs over iemand met een persoonlijkheidsstoornis als Vincent van Gogh. Verliefd zijn, gek worden, doodgaan: het zijn dingen die ook in het leven van een kind voorkomen.'

Vindt Groothof het lastig om bekend te zijn? 'Nee, mensen zijn aardig voor me. Laatst kwam een klein jongetje naar me toe: "Ik ken u, u bent Frank Groothof". Ik krijg altijd zoveel credits. Maar ik ga natuurlijk niet op vakantie naar het Gardameer, want dan heb ik geen rust. Ik wandel het liefst door de bergen, dus dat komt goed uit.'

Links: Frank Groothof en Helmert Woudenberg in de film *Opname van Het Werkteater*, 1979

Rechts: Frank en René Groothof in de tv-serie *Broertjes*, 1988
Fotograaf: Maria van der Woude

Pag. 65: Frank Groothof in *De soldaat en de keizer*, 2010
Bewerking: Rogier Willems

